

Sygn. akt V CSK 127/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa małoleń: A. H. i M. H., działających przez matkę G. H.
i G. H.

przeciwko P. [...] S.A. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 grudnia 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 19 października 2012 r., sygn. akt V ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadnieni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a mianowicie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. Zdaniem skarżącego Sąd Najwyższy powinien ocenić dopuszczalność stosowania przez sądy kreatywnej wykładni tych przepisów, polegającej na nadaniu im nowej treści normatywnej, takiej, jakiej w okresie obowiązywania im nie przypisywano.

Kwestia, którą pozwany zidentyfikował jako wymagającą wykładni została już wyjaśniana w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

W uchwałach z 22 października 2010 r., III CZP 76/10, Biul. SN 2010, nr 10, poz. 11 i z 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 10, Sąd Najwyższy przyjął, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed 3 sierpnia 2008 r., to jest przed dniem wejścia w życie ustawy z 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116 poz. 731). Spowodowanie śmierci osoby bliskiej - także przed znowelizowaniem art. 446 k.c. przez dodanie w nim § 4 stanowiącego wyraźną podstawę roszczenia, o którym tu mowa - mogło bowiem prowadzić do naruszenia dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego, co uzasadnia przyznanie im zadośćuczynienia. Takie stanowisko zajął też Sąd Najwyższy w wyrokach z 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNZZD 2010, nr 3, poz. 91; z 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, niepubl.; z 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, niepubl. Wszystkie sprawy, w których zapadły wskazane wyżej orzeczenia toczyły się przeciwko ubezpieczycielom, których odpowiedzialność za szkodę spowodowaną ruchem pojazdów ma wprawdzie podstawę w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej przez sprawcę szkody oraz w art. 34 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm. (a poprzednio w § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z 9 grudnia 1992 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, Dz. U. Nr 96, poz. 475 ze zm.), ale w uzasadnieniu postanowienia siedmiu sędziów z 24 lutego 2006 r., III CZP 91/05, Lex nr 180669, Sąd Najwyższy wyjaśnił już, że: „Odpowiedzialność ubezpieczyciela sięga tak daleko (z ograniczeniami dotyczącymi zapłaty jako rodzaju świadczenia i sumy gwarancyjnej) jak odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego. Jej wtórny charakter nie przeszkadza jednak wystąpieniu poszkodowanego bezpośrednio przeciw ubezpieczycielowi (*actio directa*). Ustalenie zakresu jego zobowiązania wymaga ustalenia wpierw zakresu świadczeń, do których zobowiązany jest ubezpieczający lub inna osoba wyrządzająca szkodę objętą ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej.”

Obowiązujący od 3 sierpnia 2008 r. art. 446 § 4 k.c. stanowi, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę pieniężną tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Przepis ten tworzy wyraźną podstawę rozważanego roszczenia, niewątpliwie przysługującego także przeciwko ubezpieczycielowi, a nie może być wątpliwości, że i on obejmuje ochroną te same dobra osobiste najbliższych zmarłemu (bo przecież nie samo życie i zdrowie),

których ochronie służy roszczenie wywodzone z art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 r., II CSK 279/10, Lex nr 898254). W uchwale z 7 listopada 2012 r., III CZP 67/12, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

W świetle przytoczonego wyżej orzecznictwa trudno jest zaakceptować tezę skarżącego, że kwestia przedstawiona przez niego w skardze kasacyjnej ciągle pozostaje wątpliwa i wywołuje rozbieżności w orzecznictwie.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

aw

es